

впливу на державу та виконання принципів невідворотності покарання відновить довіру громадян та закордонних інвесторів до країни! Задля реального втілення змін, необхідні інноваційні підходи та технології, інвестиційні системи наповнення бюджетів для всіх соціальних, медичних та гуманітарних програм, відновлення банківського і фондових ринків для стабільного економічного розвитку країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України № 742VII від 21 лютого 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74218>.
2. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/170018>.
3. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України № 1699VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/169918>
4. Про прокуратуру: Закон України № 1697 VII від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/169718/page>.
5. Гаращук В.М. Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні: монографія / В.М. Гаращук, А.О.Мухатаєв. – Х.: Право, 2010. – 144 с.
6. Кваша О. О. Корупція та організована злочинність: обґрунтування взаємозв'язку / Кваша О.О. // Правова держава: Випуск № 21. – К., 2010. С. 335–342.

Гетьман Анастасія Дмитрівна,
здобувач кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ

ЧИННИКИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ЗЛОЧИНЦЯ, ЩО ВЧИНЯЄ ЗЛОЧИН З ВАЖЛИВИМ ОСОБИСТИМ ДОКУМЕНТОМ

Кримінологічне визначення причин та умов, що сприяють вчиненню злочину, як правило, містить у собі два взаємозалежних аспекти: антигромадську установку особистості і конкретну життєву ситуацію, що складається до моменту вчинення злочину [3, с. 105–106].

У цій статті пропонуємо розглянути чинники, які впливають на формування антигромадської установки особистості.

Антигромадська установка особистості детермінується цілим комплексом умов, що мають свої причини. Це, як правило, соціально-економічні, соціально-політичні, суспільно-управлінські процеси й

явища більш високого рівня [1, с. 212], які ми можемо визначити як соціальні корені злочинності.

Соціальна аномія українського суспільства створила сприятливий фон для розвитку злочинності в країні і, що ще небезпечніше, сприяла криміналізації свідомості певної частини українського населення, що виражається в трансформації ціннісних та поведінкових установок, розширенні граней дозволеного. Особливо тривожним фактором виглядає криміналізація правоохоронної системи, державної влади, окремі представники яких сприймають світогляд і спосіб життя кримінального середовища. Поширення серед них криміналізованої системи цінностей не тільки дискредитує всю роботу правоохоронної системи та державної влади в цілому, а й прямо загрожує національній безпеці держави, оскільки замість служіння державним інтересам працівники органів влади та правоохоронних структур ставлять на пріоритетні позиції власний кар'єрний зріст і комерційну вигоду [2, с. 61].

Антигромадська установка особистості злочинця який вчинив злочин з особистим важливим документом формується під впливом опосередкованих та безпосередніх чинників.

До опосередкованих чинників можемо віднести:

1. Родина. У деяких сім'ях відбуваються певні негативні явища і процеси, що заважають їм правильно виконувати свою соціальну функцію з виховання дітей (ранні шлюби, нездорові стосунки між подружжям, між батьками і дітьми; розпад сім'ї; застосування неправильних методів і прийомів виховання; аморальна, протиправна поведінка батьків або дорослих членів сім'ї, притягнення батьків або дорослих членів сім'ї до кримінальної відповідальності тощо [4, с. 43].

2. Школа. Зокрема, у багатьох школах неналежно проводиться виховна робота, не практикується при цьому індивідуальний підхід до учнів; відзначається велика наповненість класів; на низькому рівні знаходиться шкільна дисципліна; спостерігається невдалий підбір педагогічних кадрів; слабка матеріально-технічна база; відсутні тісні контакти з батьками; формально і безмістовно організується дозвілля учнів [4, с. 44].

3. Побутове оточення – одне з різновидів мікросередовища (поза межами сім'ї, школи, трудового колективу. Криміногенними обставинами у цьому випадку можуть бути: вибір небажаних товаришів, осудливих форм розваг і аморального проведення вільного часу (наприклад, систематичні спільні випивки, азартні ігри, безглузді зборища у дворах, під'їздах, підворіттях, грубе порушення громадського порядку і т. ін.); тривала участь у неформальних групах з антисоціальним ухиленням (наприклад, вуличних компаніях), в яких склалися специфічні норми і зразки поведінки, самоствердження в них, засвоєння негативної групової психології, що неминуче ослаблює вплив позитивного середовища [4, с. 45].

4. Складні життєві обставини: матеріальна незабезпеченість; незадовільний побутовий устрій; низькі заробітки та пенсії, відсутність постійної роботи т. ін. [4, с. 45].

5. Засоби масової інформації: телебачення, радіо, кіно, естрада, книжкова продукція, які зараз є масовою формою виховання багатьох людей. Сьогодні широко пропагуються жорстокість, культ сили, неповага до особи та її гідності, порнографія, цинізм, екстремізм, вандалізм, міжнаціональна ворожнеча, блатна субкультура (це в країні, де мільйони людей пройшли через виправно-трудова колонії, табори і в'язниці). Усе це, звичайно ж, справляє безпосередньо провокуючий вплив на окремих індивідів [4, с. 46]. С. Ф. Денисов, досліджуючи детермінанти злочинності, встановив, що сьогодні прогресуюча кримінально-правова гіпосоціалізація і десоціалізація молоді, що супроводжується нарощуванням розчарування, розпачу розгульності, дезорієнтованості, кримінально-правовою аномією загалом, має свої мезорівнево-інституційні витоки [5, с. 129].

Як відомо, незаконне заволодіння паспортом або особистим важливим документом у 76 % здійснюється з метою здійснення більш тяжких злочинів, зокрема: підrobки документів, отримання суб'єктивних прав передбачених для окремої категорії осіб, шахрайство, незаконна міграція, фіктивне підприємництво, торгівля людьми, тощо. Саме тому, спеціальні чинники, які впливають на злочинця розглядуваної групи злочинів корелюються в залежності від мотивації вчинення злочинів. Так, до безпосередніх чинників які впливають на формування антигромадської установки злочинця, який посягає на паспорт або особисті важливі документи можна віднести: 1. Занедбана система запобігання злочинів вказаної групи, низькі показники їх розкриття, недостатня фахова кваліфікація працівників досудового слідства, які розслідують дану категорію злочинів, корупція серед суддів, що призначають неспіврозмірно м'яке покарання, недостатня участь громадськості у запобіжній діяльності та ін. 2. Втрата інтересу до пошуку легальних джерел доходів, працевлаштування із мінімальним рівнем оплати праці і активізація пошуку нелегальних засобів до існування. 3. Міграційні процеси у світі. Варто акцентувати увагу на криміногенній ролі соціально-правових, економічних, побутових проблем внутрішньо переміщених осіб. Вказана група громадян не є однорідною. Певна кількість переселенців досить успішно інтегруються до соціального середовища в іншій місцевості. Разом із тим кримінологічний інтерес представляють ті внутрішньо переміщені особи, які опинилися у складних побутових, економічних умовах. Значна кількість із них мали досвід перебування в обстановці ведення бойових дій, що виявилось потужним психотравмуючим фактором. Останній накладається на проблеми соціально-правового, психологічного характеру, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи, їх ексклюзивності, виключності [6, с. 249].

Таким чином, з метою активізації діяльності щодо запобігання злочинам з особистими важливими документами варто і в подальшому досліджувати та вивчати не лише причини та умови вчинення злочину, а в тому числі фактори, які впливають на формування антигромадської установки особистості злочинця який вчинив злочин з особистим важливим документом.

Список використаних джерел

1. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика [у 3-х кн.]. – Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. – К.: ВД «Ін Юре», 2007. – 424 с.
2. Курилюк Ю.Б. Соціальна зумовленість злочинності в сучасному суспільстві / Курилюк Ю.Б. // Юридична наука. – 2014. – С. 53–64.
3. Курс кримінології: Загальна частина: Підручник: У 2 кн. / Джужа О.М., Михайленко П.П., Кулик О.Г. та ін.; За заг. ред. О.М. Джужі. –К.: Юрінком Інтер, 2001. – Кн.1. – 352 с.
4. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник / І. М. Даньшин, В. В. Голіна, М. Ю. Валуйська та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни. – 2-ге вид. перероб. і доп. – Х.: Право, 2009. – 288 с.
5. Денисов С.Ф. Детермінанти злочинності і моделі кримінологічної превенції злочинів молоді: Монографія / С.Ф. Денисов. – Запоріжжя: Класич. приват. ун-т, 2010. – 396 с.
6. Бесчасний В. Кримінологічний аналіз сучасних тенденцій злочинності в Україні / Бесчасний В.. // Підприємство, господарство і право. Кримінологія.. – 2017. – №2. – С. 245–250.

Сюравчик Валерій Григорович,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ № 3 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ САМОГУБСТВУ ЯК СОЦІОЛОГО-КРИМІНОЛОГІЧНОМУ ЯВИЩУ

Анотація. Проведено аналіз самогубства як соціальної проблеми суспільства та кримінологічного явища, його причин та умов. Проаналізовано статистику Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо вчинення самогубств у світі. Розглянуто окремі аспекти запобігання самогубству.

Ключові слова: самогубство; причини самогубства; соціолого-кримінологічне явище; запобігання самогубству.

Summary. The analysis of suicide as a social problem of a society and a criminological phenomenon, its causes and conditions is carried out.